

Aktuell forskning og covid-19

AKTUELL FORSKNING OG COVID-19

Aktuell forskning om mental helse og covid-19

Formålet med sammenstillingen er å gi en oversikt over utvalgte forskningsstudier om mental helse og covid-19, samt for å gi forslag til videre lesning om temaet. Vi anbefaler i første rekke lesning av artikler som er gransket av myndighetene og forskningsinstituttene, og å følge de nasjonale retningslinjene for utredning og behandling.

Forskningsoversikter og rapporter:

- Den svenske SBU (Statens beredning för medicinsk och social utvärdering) har påbegynt arbeidet med fortløpende vurdering av studier som omhandler behandling og rehabilitering av pasienter med senfølger av covid-19. SBU sorterer studiene ut fra ulike symptomer, for eksempel angst, depresjon, utmattelse og problemer med lukt og smak. Hittil finnes det bare en brøkdel av flere tusen granskede artikler som er vurdert til å ha lav risiko for systematiske feil: https://www.sbu.se/sv/publikationer/sbubereder/postcovid_levande_oversikt/
- En oversikt over skandinavisk forskning om konsekvenser av covid-19 for velferd, likestilling, levekår og livskvalitet, gjennomført i 2021 av det norske Folkehelseinstituttet (FHI): <https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2021/skandinavisk-covid19-forskning.pdf>
- Hvordan har pandemien påvirket psykisk helse i den danske befolkningen? Her er en rapport fra Syddansk Universitet, SDU: https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2021/betydningen_af_covid19_krisen
- Rapport om pandemiens effekter på psykisk helse i EU utarbeidet av Europaparlamentet. Rapporten beskriver blant annet konsekvenser for psykisk helse i ulike faser av pandemien: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/696164/EPRS_BRI\(2021\)696164_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/696164/EPRS_BRI(2021)696164_EN.pdf)
- En norsk oversikt over forskningsstudier som omhandler ulike problemstillinger relatert til covid-19, for eksempel prevalens av asymptomatisk covid-19 og intervensjoner ved intensivbehandling: https://www.nornesk.no/forskningskart/NIPH_mainMap.html

AKTUELL FORSKNING OG COVID-19

- Socialstyrelsen har analysert hvordan barne- og ungdomspsykiatrien i Sverige har blitt påvirket av covid-19 når det gjelder produksjon, køer og ventetider: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2021-6-7429.pdf>
- Rapport om hvordan unge mennesker i EU har blitt påvirket av pandemien: https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef20036en.pdf
- WHO har samlet inn materiell som kan være til hjelp og støtte i arbeidet med psykisk helse og psykososial støtte under pandemien: <https://www.euro.who.int/en/health-topics/noncommunicablediseases/mental-health/data-and-resources/mental-health-and-covid-19>
- WHO European Framework for Action on Mental Health har publisert et forslag til tiltak for årene 2021–2025 basert på de negative konsekvensene av pandemien for psykisk helse i EU. Forslagene omfatter mulige endringer i helsetjenestene som tilbys pasientene, men det legges også vekt på betydningen av å ansette og utdanne kompetent personell: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/344609/WHO-EURO2021-3147-42905-59865-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Gjennomgang av forskning om konsekvensene av covid-19 for psykisk helse hos barn og ungdom: <https://acamh.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/camh.12501>
- Metaanalyse av studier som fokuserer på hvordan sosial isolering og ensomhet har påvirket psykisk helse hos barn og ungdom: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0890856720303373>

Svenske, norske og danske studier

- Gjennomgang av forskning om konsekvensene av covid-19 for psykisk helse hos barn og ungdom: <https://acamh.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/camh.12501>

AKTUELL FORSKNING OG COVID-19

- Metaanalyse av studier som fokuserer på hvordan sosial isolering og ensomhet har påvirket psykisk helse hos barn og ungdom: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0890856720303373>
- Systematisk gjennomgang og metaanalyse av forskning om utmattelse og nedsatt kognitiv funksjon 12 måneder etter en covid-19-diagnose: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8715665/>
- Identifisering av potensielle sårbarhetsfaktorer for uro og redusert livskvalitet i den generelle befolkningen under covid-19-pandemien i Norge: <https://link.springer.com/article/10.1186/s12889-021-10927-1>
- Studie om forekomsten av depresjon- og angstsymptomer hos voksne under pandemien i Norge: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2167702621994545>
- Longitudinell studie om endringer i psykisk helse hos norsk ungdom i alderen 13–16 år i tidsrommet fra februar 2019 til juni 2020: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3727297
- Norsk studie om pandemiens psykososiale konsekvenser for ungdom i alderen 13–18 år: https://www.researchgate.net/publication/351863426_A_nationwide_study_of_adolescent_psychosocial_well-being_one_year_after_the_outbreak_of_the_COVID-19_pandemic
- Longitudinell svensk studie om konsekvenser av covid-19 for helse og trivsel hos personer med tidligere eller nåværende spiseforstyrrelser: <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2021.03.29.21254526v1.full>
- Svensk studie om fysisk og mental helse samt behov for psykiatrisk oppfølging i den tidlige fasen av pandemien hos pasienter med alvorlige psykiske lidelser: <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2020.11.10.20229039v1.full>
- Longitudinell studie om endringer i mental helse hos voksne i Danmark: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8460161/>
- Analyse av depresjon- og angstsymptomer hos gravide kvinner i Danmark: https://aura.abdn.ac.uk/bitstream/handle/2164/15944/Overbeck_et_al_SJPH_DepressionAndAnxiety_Symptoms_AAM.pdf?sequence=1

AKTUELL FORSKNING OG COVID-19

Internasjonale studier

- Metaanalyse relatert til forekomst av stress, angst og depresjon i en generell populasjon under pandemien: <https://globalizationandhealth.biomedcentral.com/track/pdf/10.1186/s12992-020-00589-w.pdf>
- Studie om prevalens av depresjon og angst som følge av pandemien i 204 land i 2020: <https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S0140-6736%2821%2902143-7>
- Artikkelen fokuserer på økt ensomhet som følge av covid-19. En rapport med tiltaksforslag for å redusere ensomheten i USA: https://static1.squarespace.com/static/5b7c56e255b02c683659fe43/t/6021776bdd04957c4557c212/1612805995893/Loneliness+in+America+2021_02_08_FINAL.pdf
- Konsekvenser av pandemien for psykisk helse og for klinisk praksis: <https://www.cambridge.org/core/services/aop-cambridgecore/content/view/E2826D643255F9D51896673F205ABF28/S0924933820000358a.pdf/theconsequences-of-the-covid-19-pandemic-on-mental-health-and-implications-for-clinicalpractice.pdf>
- World Happiness Report 2021: <https://worldhappiness.report/ed/2021/>